

NVE

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 12.03.2026

Vår ref.: 202423031-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE vurderer opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk i Tydal kommune, Trøndelag fylke som ikke konsesjonspliktig

Planlagte opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk innebærer å rehabilitere eller erstatte utløpstunnelen, samt utskifting av generatorer og turbiner i kraftverkene. Det er planlagt å øke slukeevnen med omtrent 10 % sammenlignet med i dag. Dette vil gi noe større variasjon i vannføringen nedstrøms utløpet og gi noen endringer i fyllingsgrad i magasinene oppstrøms inntakene. NVE mener imidlertid endringene kan betraktes som små. Samlet sett vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser av et slikt omfang at det utløser behov for konsesjon etter vassdragsreguleringsloven.

Bakgrunn

NVE har mottatt en forespørsel fra Statkraft Energi AS (heretter Statkraft) datert 16.12.2024 med anmodning om konsesjonspliktavurdering for opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk. NVE skal på bakgrunn av fremlagte opplysninger avgjøre om utbyggingen medfører skader eller ulemper for allmenne interesser i en slik grad at tiltaket må ha konsesjon etter vassdragsreguleringsloven § 3.

Eksisterende anlegg og konsesjonsforhold

Nea kraftverk og Tya kraftverk ble satt i drift i henholdsvis 1960 og 1964, og driftes i samsvar med konsesjonene gitt ved kgl.res. av 23.08.1968 (Nea) og kgl.res. av 17.09.1965 (Tya). Nea kraftverk har inntak i Vessingsjø (375 m fallhøyde) og Tya kraftverk har inntak i Sellisjøen (200 m fallhøyde), men de ligger i samme fjellhall og har felles kontroll- og apparatanlegg (figur 1). Kraftverkene har felles utløpstunell, som er 5870 m lang og har utløp i Neavassdraget like nedstrøms Kistafossen. Nea kraftverk har tre Francis-turbiner med en samlet installert effekt på 180 MW og har en gjennomsnittlig produksjon på 726 GWh/år. Tya kraftverk har en Francis-turbin på 43 MW og produserer i gjennomsnitt 189 GWh/år.

På bakgrunn av krav fra Tydal og Selbu kommuner og Trøndelag fylkeskommune vedtok NVE den 12.11.2024 åpning av vilkårsrevisjon i Neavassdraget. NVE mottok revisjonsdokumentet fra Statkraft den 01.12.2025. Revisjonsdokumentet vil bli kvalitetssikret av NVE før det legges ut på høring og offentlig ettersyn.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 1. Oversiktskart over anlegget rundt Nea og Tya kraftverk, med inntaks- og reguleringsmagasin. Hentet fra NVE Atlas.

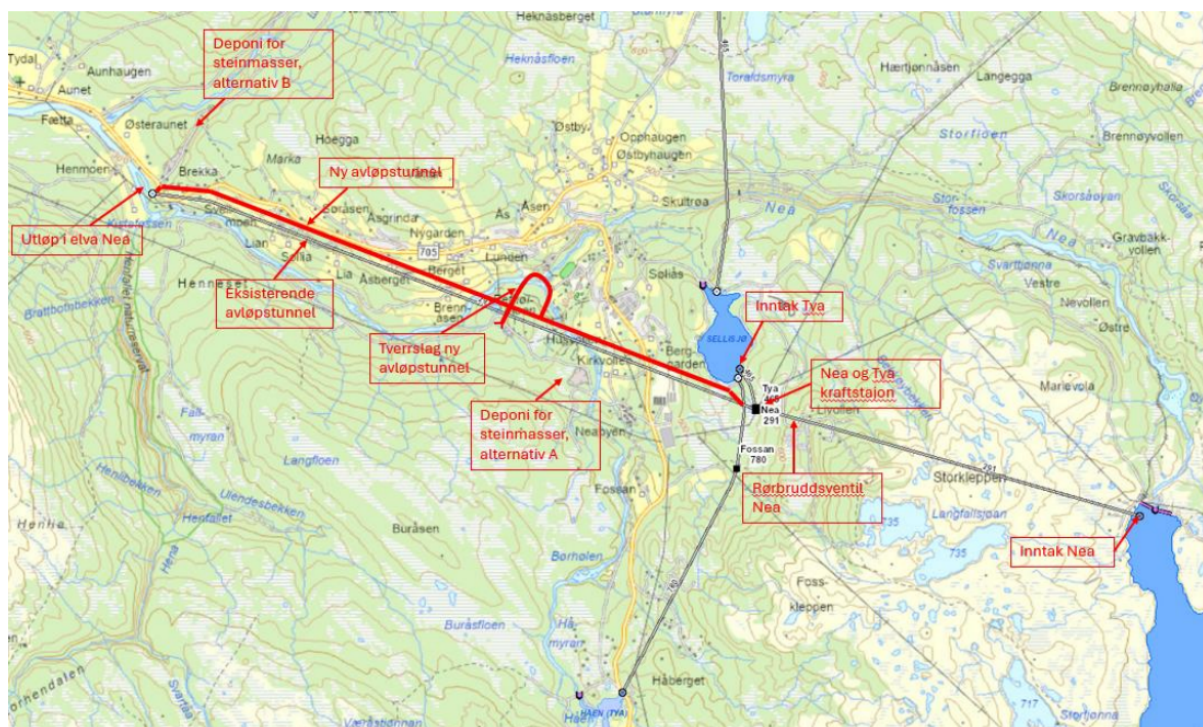
Tiltaket

Ifølge Statkraft er det behov for rehabilitering av Nea og Tya kraftverk for å sikre videre drift av kraftverkene. Utløpstunnelen har vært utsatt for flere ras, som gjør tunnelen ustabil og øker falltapet. Statkraft presenterer to alternative tiltak for utløpet: enten å lage en ny tunnel eller sikre og utvide den eksisterende tunnelen (figur 2). Dagens utløpstunnel har et varierende tverrsnitt mellom 31 m² og 40 m². Planlagt nytt tverrsnitt er 55 m². Det planlegges å øke slukeevnen fra 70 m³/s til ca. 77 m³/s. Samtidig planlegger Statkraft å skifte ut eldre aggregat i kraftstasjonen og oppgradere tre turbiner i Nea kraftverk og en turbin i Tya kraftverk. Nea kraftverk vil få en økt installert effekt på 12 MW og gjennomsnittlig årsproduksjon vil øke med 22 GWh (tabell 1). Installert effekt i Tya kraftverk vil øke med 2 MW, mens gjennomsnittlig årsproduksjon vil være tilnærmet lik som i dag (tabell 2).

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 2. Oversikt over planlagte opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk. Alternativ ny utløpstunnel med tverrslag er markert i rødt. Hentet fra Statkrafts anmodning, side 9.

Tiltaket innebærer nye terrenginngrep ved utløpet, et nytt tverrslag til utløpstunnelen, samt tipper og grusveier (figur 3).

Ved utløpet er det planlagt arealbeslag for et riggområde og for å sikre trygg adkomst fra hovedveien. Det nøyaktige arealbehovet ved utløpet er ikke avklart, men det vil innebære arealbeslag på en parkeringsplass og i jordbruksareal. Statkraft vurderer at beslaget av parkeringsplassen under anleggsarbeidet kan få negative konsekvenser for friluftsliv på grunn av redusert tilgang til elva. Anleggsarbeidet kan også ha negativ påvirkning på rødlistede arter.

I forbindelse med utbygging av tverrslaget er det behov for arealbeslag i et område med skog og myr langs Henfallvegen. For å legge til rette for anleggstrafikken er det også nødvendig å utvide Henfallvegen med enten møteplasser eller bredere vei.

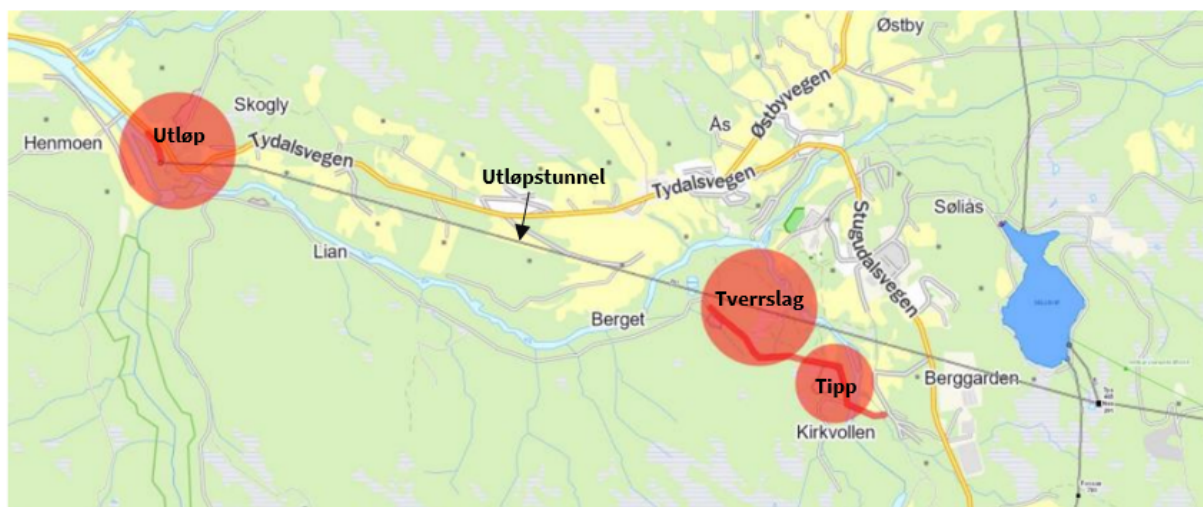
Tippen ved Kirkvollen dekker i dag et areal på 16 000 m², mens tippen ved Aune har et areal på ca. 8700 m². Det har vært tatt ut masser fra begge tippene tidligere, og det er derfor plass til nye masser. Statkraft skriver at oppfylling av uttakene og revegetering vil forbedre landskapsutformingen ved tippene.

Ifølge Statkraft vil anleggsarbeidet få negative konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv og lokalbefolkningen i form av støy og støv. Det meste av anleggsarbeidet, inkludert sprenging og boring, vil skje under bakken, og vil dermed ha mindre konsekvenser for terrenget. Statkraft skriver at det må undersøkes om det kan forekomme setningsproblematikk i forbindelse med den nye utløpstunnelen.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 3. Planlagte terrenginngrep ved utløp, tverrslag og tipp, og tilhørende veier, markert i rødt. Hentet fra Statkrafts anmodning, side 10.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tabell 1. Hoveddata for Nea kraftverk, dagens situasjon og ved planlagt tiltak.

		Dagens Nea kraftverk	Planlagt Nea kraftverk
Tilsig			
Nedbørsfelt	Km ²	703	Uendret
Spesifikk avrenning	l/s*km ²	33,7	Uendret
Middelvannføring	m ³ /s	23,7	Uendret
Alminnelig lavvannføring	l/s*km ²	3,0	Uendret
Minstevannføringer		Ingen	Uendret
Kraftverk			
Kraftstasjon	-	I fjell	Uendret
Inntak	moh	674 (HRV Vessingsjøen)	Uendret
Utløp	moh	291 (Nea elv v/Kistafossen)	Uendret
Tilløpstunnel	m	2840	Uendret
Utløpstunnel	m	5890	Uendret
Fallhøyde brutto	m	377	Uendret
Maks slukeevne uten Tya	m ³ /s	55	62
Maks slukeevne Nea og Tya	m ³ /s	70	77
Ant. aggregat	stk	3 stk Francis-turbiner	Uendret
Installert effekt turbiner	MW	180	192
Installert effekt generatorer	MVA	165	225
Midlere årsproduksjon	GWh/år	726	748
Brukstid	t/år	4200	3900
Midlere årlig tilsig	mill.m ³	734	Uendret
Reguleringskonsesjon		kgl. res. 25.06.1954	Uendret
Manøvreringsreglement		kgl. res. 23.08.1968	Uendret

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Tabell 2. Hoveddata for Tya kraftverk, dagens situasjon og ved planlagt tiltak.

		Dagens Tya kraftverk	Planlagt Tya kraftverk
Tilsig			
Nedbørsfelt	Km ²	458,1	Uendret
Spesifikk avrenning	l/s*km ²	33,0	Uendret
Middelvannføring	m ³ /s	15,1	Uendret
Alminnelig lavvannføring	l/s*km ²	2,1	Uendret
Minstevannføringer		0,5 m ³ /s fra Håen 15.05-15.10	
Kraftverk			
Kraftstasjon	-	I fjell	Uendret
Inntak	moh	503 (HRV Sellisjøen)	Uendret
Utløp	moh	291 (Nea elv v/Kistafossen)	Uendret
Tilløpstunnel	m	Ca 50	Uendret
Utløpstunnel	m	5890	Uendret
Fallhøyde brutto	m	203	Uendret
Maks slukeevne uten Nea	m ³ /s	21	Uendret
Maks slukeevne Nea og Tya	m ³ /s	70	77
Ant. aggregat	stk	1 stk Francis-turbin	Uendret
Installert effekt turbiner	MW	43	Ca. 45
Installert effekt generator	MVA	40	50
Midlere årsproduksjon	GWh/år	189	Uendret, eller litt høyere
Brukstid	t/år	4700	Uendret, eller litt lavere
Midlere årlig tilsig	mill.m ³	506	Uendret
Reguleringskonsesjon		kgl. res. 21.12.1963	Uendret
Manøvreringsreglement		kgl. res. 17.09.1965	Uendret

Statkraft mener de planlagte tiltakene kan gjennomføres innenfor dagens konsesjoner og manøvreringsreglement. Det er ikke planlagt nye reguleringer, overføringer, utnyttelse av nytt fall eller endringer i nettanlegget.

Høring

Etter NVEs vurdering er ikke saken så omfattende at det er behov for kunngjøring og bred offentlig høring. Planen ble sendt på begrenset høring til Tydal kommune, Trøndelag fylkeskommune, Statsforvalteren i Trøndelag, Saanti reinbeitedistrikt og Gåebrien reinbeitedistrikt, med høringsfrist 11.04.2025.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider: www.nve.no/9581/V.

NVE har mottatt følgende uttalelser:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tydal kommune uttalte seg i brev til NVE den 11.04.2025. De mener opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk er konsesjonspliktig og at søknaden burde sendes på alminnelig høring. Dette begrunnes med at flere allmenne interesser vil bli negativt påvirket av tiltaket, blant annet friluftsliv, landskap og naturverdier. Kommunen viser til at dagens Nea og Tya kraftverk ble «bygd ut før vi fikk de strenge krav til natur- og miljøhensyn som vi har i dag», og at «I et slikt perspektiv er det ikke tvil om at påvirkningen av tiltaket medfører fysiske skader og ulemper utover det som er «nevneverdig». Dersom det blir avgjort at saken ikke sendes på offentlig høring, ønsker kommunen utsatt frist for høringsuttalelse, for selv å få hente inn uttalelser fra lokale interesser og komme med en supplerende høringsuttalelse.

Kommunen mener at økt slukeevne og noe lavere magasin vannstand i Nesjøen om sen vinteren innebærer endringer i manøvreringsreglementet. De mener endringene vil gi mer effektkjøring og øke erosjonsproblematikken både i Nesjøen og nedstrøms utløpet til kraftverket, som er pekt på som en utfordring i vilkårsrevisjonen. Kommunen mener at saken må behandles parallelt med behandlingen av vilkårsrevisjonen i Neavassdraget, for å se saken i sammenheng med påvirkningen på hele vassdraget.

Videre skriver kommunen at anleggsarbeidet vil få flere negative konsekvenser. Truede arter i tiltaksområdet kan påvirkes negativt av arbeidet, og bebyggelsen i Neabyen vil få økt støv og støv fra anleggstrafikken. Arbeidet med tunnelen vil føre til at utløpet fra et kommunalt renseanlegg må legges om. Rigg- og tilkomstområdet ved utløpet hindrer parkering og adkomst til utendørsmuseet ved Kistafossen og oppholdssteder ved elva som brukes til friluftsliv. Kommunen mener også at tiltaket har potensial for å skade kulturmiljø, blant annet den visuelle opplevelsen ved Kirkvoll-Tydal gamle kirkested.

Kommunen er bekymret for at prosjektet kan føre til dyrere konsesjonskraft for kommunen. De ønsker også en vurdering av hvordan utbyggingen vil påvirke kommunens skatteinntekter, og ønsker en utredning av tiltakets samfunnsøkonomiske virkninger.

Statsforvalteren i Trøndelag uttaler følgende i brev til NVE den 01.04.2025:

Det framgår ikke at produktive landbruksarealer vil bli berørt av tiltaket. Skulle imidlertid produktive landbruksarealer berøres, fast eller midlertidig, forutsetter vi at evt negative konsekvenser søkes unngått, evt. minimert.

Vi vil videre minne om konsultasjonsplikten og kravene til innhold, jf. sameloven kap. 4, og der det er NVE som ansvarlig myndighet som har konsultasjonsplikt ovenfor reindrifta.

Vedlagte plan fra Statkraft antyder at det hovedsakelig er prosjektets anleggsfase som kan påvirke reindrifta, og at det skal legges opp til god medvirkning av de berørte reinbeitedistriktene i alle faser av prosjektet, hvilket er bra. NVE bør uansett gjøre en vurdering av om kravene til innhold i konsultasjon blir ivarettatt gjennom medvirkningen som planen legger opp til.

Trøndelag fylkeskommune uttaler følgende i saksprotokoll fra deres møte datert 06.05.2025:

I tråd med Energistrategi for Trøndelag fylkeskommune, mener fylkesutvalget at det bør stimuleres til oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk i regionen.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Trøndelag fylkeskommune støtter derfor opprustingen av Nea og Tya kraftverk og mener det ikke er grunnlag for å kreve full konsesjonssøknadsprosess. Den nye søknaden fra Statkraft om utvidelse av slukeevnen gjennom Nea og Tya kraftverk medfører om lag 10% økt vannføring i enkelte tidsperioder. Dette kan betraktes som små endringer. Tiltak som er nødvendig vil komme frem gjennom allerede vedtatt og igangsatt vilkårsrevisjon.

Trøndelag fylkeskommune oppfordrer Statkraft til å gå i dialog med berørte kommuner med sikte på en ordning der kommunene sikres ED-pris/ikke mister sine inntekter.

Statkraft har kommentert høringsuttalelsene i brev til NVE den 04.07.2025. Angående kommunens ønske om felles behandling av opprustingsprosjektet og vilkårsrevisjonen skriver Statkraft at det er nødvendig å sette i gang utbedringene i Nea og Tya kraftverk før vilkårsrevisjonen er ferdig behandlet. Dersom opprustingen av kraftverkene må behandles parallelt med vilkårsrevisjonen, vil Statkraft gå i gang med en mindre og enklere utbedring av kraftverkene som ikke er konsesjonspliktig, og som ikke vil gi samme økning i effekt og produksjon.

Statkraft er uenig i kommunens uttalelse om at prosjektet vil påvirke naturforholdene eller andre allmenne interesser vesentlig. De viser til at påvirkning på naturen ikke kan unngås i utbyggingsprosjekter, men at inngrepene kan begrenses ved å gjenbruke arealer som allerede er utbygd. Videre kommenterer Statkraft at kommunens begrunnelse for at tiltaket er konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8 (deres pkt. 3.3) er knyttet til hensyn som vil bli vurdert i behandlingen av vilkårsrevisjonen.

Angående de økonomiske hensynene skriver Statkraft at de er enig med kommunen at prosjektet vil gi negative konsekvenser for kommunens konsesjonsinntekter. Statkraft mener imidlertid at vurderingen av konsesjonsplikt må gjøres uavhengig av hva som er gjeldende regler for konsesjonskraft.

Statkraft mener endringen i maksimal vannføring fra 70 m³/s til 77 m³/s nedstrøms utløpet vil være lite visuelt merkbart. Videre skriver de at påvirkning på rødlistede arter, friluftsliv og kultur under anleggsperioden vil bli beskrevet nærmere i detaljplanen. Angående konsekvenser for lokalbefolkningen skriver Statkraft at de ønsker å minimere anleggstrafikken gjennom Neabyen, og at prosjektet ikke vil komme i direkte kontakt med renseanlegget for kloakk.

Statkraft skriver at de er positive til Trøndelag fylkeskommune sitt vedtak, og har ingen kommentar til Statsforvalteren i Trøndelag sin uttalelse.

NVEs vurdering

De planlagte utvidelsene vil påvirke en del av området som omfattes av de eksisterende reguleringskonsesjonene i Neavassdraget. NVE mener det er vanskelig å se planene om opprusting og utvidelse av kraftverkene Nea og Tya helt løsrevet fra den pågående vilkårsrevisjonen. Samtidig mener vi at det ikke er nødvendig å avvente behandlingen av anmodning om konsesjonsplikt for opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk til vilkårsrevisjonsprosessen er ferdig. Dette er fordi miljøvirkningene vi er interessert å se på gjennom revisjonsprosessen reguleres gjennom de eksisterende konsesjonene og vilkårene til disse. Og konsesjonsvilkårene, herunder

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

manøvreringsreglementet, for disse konsesjonene er styrende for kraftverkene i reguleringsområdet.

I en konsesjonspliktavurdering etter vassdragsreguleringsloven skal NVE vurdere om tiltaket alene eller sammen med tidligere reguleringer eller overføringer påvirker naturforholdene eller andre allmenne interesser vesentlig. Det kreves tillatelse fra Kongen for vannkraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh, dersom tiltaket kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen. Dette følger av vassdragsreguleringsloven § 3. I kgl.res. av 29.08.2025 fikk NVE delegert myndighet til å gi konsesjoner etter vassdragsreguleringsloven.

NVE skal i dette tilfellet vurdere hvorvidt opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk er konsesjonspliktig. Tydal kommune mener konsekvensene av tiltaket må vurderes i sammenheng med den eksisterende utbyggingen. NVE understreker at det er nye negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som skal vurderes, og det er kun skade eller ulempe, altså negative virkninger, som er relevant.

Det er virkninger i selve vannstrengen som skal tas i betraktning. Som vassdrag regnes i henhold til vannressursloven alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste vanlige flomvannstand (10-års flomsone). Som vassdrag regnes også vannløp uten årssikker vannføring dersom det adskiller seg tydelig fra omgivelsene. Sidevassdrag er også en del av vassdraget.

I sin høringsuttalelse skriver Tydal kommune at de ønsker en vurdering av hvordan prosjektet vil påvirke deres økonomi gjennom prisen på konsesjonskraft og skatteinntekter. Denne typen virkninger faller utenfor det som skal tas hensyn til i en konsesjonspliktavurdering, og NVE har derfor ikke vurdert dette temaet nærmere.

Kunnskapsgrunnlag

Statkraft sin anmodning om konsesjonspliktavurdering beskriver endringene i kraftverket og hvilke konsekvenser dette vil få for allmenne interesser. NVE har gjort egne søk i Artskart og Naturbase den 16.07.2025. Opplysninger om naturverdier fra høringsuttalelsene bidrar også til kunnskapsgrunnlaget.

Tydal kommune skriver at dersom saken ikke sendes på offentlig høring, ønsker de selv å hente inn uttalelser fra lokale interesser og komme med en supplerende høringsuttalelse. I NVEs høringsbrev av 26.02.2025, skriver vi at vi ønsker tilbakemelding dersom det er andre interesser som bør få mulighet til å uttale seg. Vi kan ikke se at kommunens uttalelse viser til konkrete parter som burde vært inkludert i høringsrunden. NVE vurderer at saken er tilstrekkelig belyst gjennom høringsuttalelsene fra lokale myndigheter og mener det ikke er grunnlag for å sende saken på offentlig høring eller gi kommunen utsatt høringsfrist for selv å kunne hente inn uttalelser.

Sammen med mottatte høringsuttalelser, informasjon fra konsultasjon med reinbeitedistriktet, kjent kunnskap og vår egen erfaring mener vi kunnskapsgrunnlaget om tiltakets virkninger er tilfredsstillende, tatt i betraktning tiltakets omfang og risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 ikke er relevant i denne saken.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Mulige skader og ulemper for allmenne interesser

Hydrologi

Slukeevnen samlet for Nea og Tya kraftverk er planlagt økt fra 70 m³/s til ca. 77 m³/s, tilsvarende en økning på 10 %. Dette vil gi noe større variasjon i vannføringen nedstrøms utløpet, og det vil slippes ut mer vann om vinteren, sammenlignet med i dag. Gresslidammen, som ligger nedstrøms utløpet fra Nea og Tya kraftverk, vil ha tilnærmet lik fyllingsgrad om sommeren og høsten som i dag, mens middelfyllingen om vinteren vil være noe høyere (< 0,5 m, basert på figur 10 i anmodningen).

Statkraft skriver at vannstanden i Nesjøen vil bli lite påvirket av tiltaket, men noe av produksjonen vil flyttes til tidligere på vinteren (fra uke 16-18 til 12-16), og dermed gi noe lavere vannstand i Nesjøen på sen vinteren (< 1 m, basert på figur 7 i anmodningen). Fra oppfylling i uke 18 blir gjennomsnittlig vannstand i magasinet lik som i dag. I de tørreste årene vil vannstanden ligge noe lavere gjennom sommeren (< 1 m, basert på figur 7 i anmodningen).

Reguleringen av Vessingsjøen, som er inntaksmagasinet til Nea kraftverk, vil endres lite sammenlignet med dagens drift. Magasinet holdes innenfor de øverste 3 m av reguleringshøyden. Sellisjø, som er inntaksmagasin for Tya kraftverk, holdes innenfor de øverste 3,5 m av reguleringshøyden. Volumet i magasinet er begrenset og tilsvarer 12-13 timer kjøring av Tya kraftverk. Statkraft venter ikke at tiltaket vil endre disponeringen av magasinet nevneverdig.

Tydal kommune mener prosjektet vil føre til mer effektkjøring og øke erosjonsproblematikken både i Nesjøen og nedstrøms utløpet til kraftverket. Tiltaket vil føre til en ca. 10 % økning i vannføring fra Nea og Tya kraftverk i noen perioder i løpet av året. Endringen vil gi noe høyere fyllingsgrad i Gresslidammen og noe lavere fyllingsgrad i Nesjøen om vinteren, samt om sommeren i tørre år. NVE er enig med Trøndelag fylkeskommune i at dette kan sees som små endringer sammenlignet med dagens drift av anlegget. Gjennom vilkårsrevisjonen vil standardvilkår om erosjon uansett bli fastsatt for konsesjonen. Med hjemmel i dette vilkåret vil NVE kunne følge opp eventuell erosjonsproblematikk i magasinene.

Det er ikke planlagt endringer i minstevannføring. I perioden 15. mai til 15. oktober er det krav om minstevannslipp på 0,5 m³/s fra Håen og på 3,0 m³/s fra Gresslidammen.

Naturmangfold

Det registrert flere rødlistede fugler i tilknytning til vassdraget, slik som vipe (kritisk truet – CR), bergand (sterkt truet – EN), storspove (EN), skjeand (sårbar – VU), fiskemåke (VU), horndykker (VU), svartand (VU), sjøorre (VU), gråmåke (VU), fiskeørn (VU), storskarv (nær truet – NT), snadderand (NT), tjeld (NT), rødstilk (NT), havelle (NT) og småspove (NT). NVE ser de hydrologiske endringene som relativt små, og det meste av endringene vil skje om vinteren. Flere av de rødlistede fugleartene overvintrer andre steder, og det er derfor lite sannsynlig at vannstandsendringene om vinteren vil påvirke disse.

Det er også registrert flere rødlistede pattedyr, samt soppene melrødspore (VU) og rynkeskinn (NT) og karplanten nebbstarr (NT). Ingen av artene er spesielt knyttet til vassdrag. NVE mener at de hydrologiske endringene ikke vil påvirke rødlistede pattedyr, sopper og karplanter i nevneverdig grad.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Det er ørret og ørekyt i Neavassdraget, og i flere av magasinene er det registrert røye og lake. Alle fiskeartene er klassifisert som livskraftige. Statkraft mener tiltaket ikke vil påvirke ørretbestanden i særlig grad, verken i forhold til gyting eller oppveksthabitat. NVE mener at planlagte økning i slukeevne gir noe større mulighet for effektkjøring. Dette kan øke sannsynligheten for stranding av fisk. Vi mener imidlertid at en økning i vannføring på ca. 10 % vil ha begrensede konsekvenser, sammenlignet med dagens drift.

Nedstrøms Vessingsjøen er naturtypen bekkekløft og bergvegg registrert. I Naturbase er det oppgitt at lokaliteten er middels stor og ganske artsrik, med kalkrike bergveggs- og rasmарksmiljøer. Lokaliteten har trolig hatt høy verdi, men som nå er redusert grunnet vassdragsreguleringen. Med bakgrunn i at det fremdeles fantes flere kravfulle arter i lokaliteten ved registreringstidspunktet (2010), er den gitt middels verdi. Vessingsjøen og Nesjøen er store magasiner med høy reguleringsgrad, og i anmodningen er det ikke beskrevet at det vil bli færre dager med overløp etter økningen i slukeevne. NVE ser det derfor som lite sannsynlig at tiltaket vil påvirke vannføringen gjennom bekkekløften, og at tiltaket dermed ikke vil påvirke bekkekløften ytterligere.

Det er registrert et stort område med rikmyr med stor verdi på sørsiden av Nesjøen, og det er generelt mye myr i områdene rundt magasinene. Myrområder i kanten av reguleringsmagasin er sårbare for utvasking ved vannstandsendringer. Ved økt slukeevne er det forventet noe lavere fyllingsgrad i Nesjøen, hovedsakelig om vinteren. Nesjøen har en reguleringshøyde på 23 m. NVE mener at en redusert fylling på i snitt under 1 m, hovedsakelig på senvinteren, ikke vil øke påvirkningen på myrområdene nevneverdig, sammenlignet med i dag.

Statkraft skriver at tiltaket ikke vil ha konsekvenser for naturmangfoldet, med unntak av i anleggsfasen. Kommunen mener anleggsarbeidet vil ha negativ påvirkning på truede arter i tiltaksområdet, og at dette utløser konsesjonsplikt. Det er virkninger i selve vannstrengen som skal vurderes i spørsmålet om konsesjonsplikt. Eventuelle påvirkninger på terrestrisk naturmangfold fra deponier, anleggsveier og -trafikk vektlegges ikke. Dersom tiltaket vurderes som ikke konsesjonspliktig, er dette forhold som skal vurderes i en detaljplan for miljø og landskap.

Reindrift

Tiltaksområdet ligger i grenseområdet mellom reinbeitedistriktene Saanti sijte (Essand) og Gåebrien sijte (Riast/Hylling). Det er særlig endringer i magasininfylling som kan få konsekvenser for reindriften. Økningen i slukeevne vil føre til raskere nedtapping av Nesjøen på seinvinteren, fram til oppfylling starter i månedsskiftet april/mai. I tillegg må inntaksmagasinene Vessingsjø og Sellisjø tappes ned i løpet av anleggsperioden i forbindelse med arbeid på inntakene.

Den 26.11.2025 gjennomførte NVE konsultasjon med Saanti sijte. Reinbeitedistriktet informerte om at det største problemet prosjektet kan få for reindriften er at lavere magasininfylling i Nesjøen seinvinters kan øke oppsprekningen av is. Dette er spesielt kritisk når reinen trekker fra vinterbeite til sommerbeite i april måned. I tillegg vil nedtapping av Vessingsjø i anleggsperioden gjøre at magasinet mister gjerdningseffekten og gi økt risiko for at rein svømmer over vannet og trekker sørover. Tidspunktet for nedtapping av Vessingsjø er derfor sentralt for hvilke konsekvenser tiltaket får for reindriften. I tillegg vil anleggsperioden gi økt forstyrrelser for rein i området.

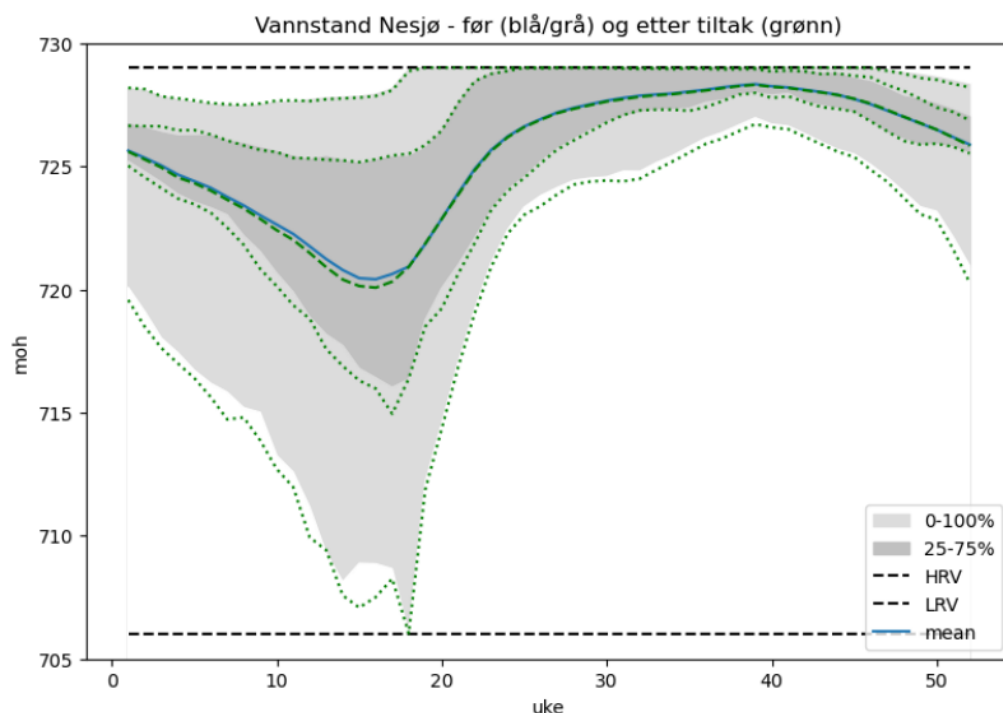
Ifølge kurvene som viser simulert vannstand i Nesjøen før og etter tiltaket (figur 4), vil det kun være små endringer i vannstand med noe lavere vannstand på seinvinteren. I gjennomsnitt vil

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

vannstanden ligge <1 m lavere rundt uke 18. I noen tørre år vil vannstanden kunne ligge noe lavere enn i dag. Slik NVE ser det vil ikke fyllingsgraden i Nesjøen endre seg vesentlig fra i dag, og anser dermed at endringen vil ha begrensede konsekvenser for reindrifta.

Figur 4. Simulert vannstand i Nesjøen før og etter tiltaket. Prosentiler av simulert værår (1981-2010), ukesmidler. Hentet fra Statkrafts anmodning, side 13.

NVE forutsetter at Statkraft har god og tidlig dialog med reinbeitedistriktene ved planlegging og gjennomføring av prosjektet. Forhold knyttet til reindrifta skal beskrives i detaljplanen.

Naturmangfoldloven

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn for utøvelse av offentlig myndighet, jf. § 7. Over har NVE vurdert at kunnskapsgrunnlaget er tilfredsstillende i denne saken, jf. § 8. Dermed kommer ikke føre-var-prinsippet i § 9 til anvendelse. NVE vurderer at tiltaket ikke er av en slik størrelse at det vil påvirke andre hensyn som de øvrige prinsippene i naturmangfoldloven 6 skal sikre (§§ 10 til 12), og har derfor ikke vurdert de som relevante. Etter vårt syn er tiltaket heller ikke i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. §§ 4 og 5.

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Den omsøkte utbyggingen vil berøre vannforekomstene Nea fra Vessingsjøen til Gresslidammen (123-282-R) og Nesjøen/Essandsjøen (123-893-L). Begge vannforekomstene er sterkt modifiserte. Vannforekomst Nea fra Vessingsjøen til Gresslidammen har i dag moderat økologisk potensial, mens vannforekomst Nesjøen/Essandsjøen har godt økologisk potensial (GØP).

Den viktigste påvirkningen i Nea fra Vessingsjøen til Gresslidammen er hydrologiske endringer grunnet vannkraft (stor påvirkningsgrad). Viktige påvirkninger i begge vannforekomstene er

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

dammer, barrierer og sluser for vannkraftproduksjon (middels påvirkningsgrad) og introduserte arter og sykdommer (middels påvirkningsgrad). I tillegg har diffus avrenning fra landbruk og skogbruk en påvirkning på Nea fra Vessingsjøen til Gresslidammen (ukjent påvirkningsgrad).

Miljømålet GØP er nådd i vannforekomst Nesjøen/Essandsjøen. Nea fra Vessingsjøen til Gresslidammen har mindre strengt miljømål (moderat økologiske potensial).

Det planlagte inngrepet forventes ikke å forringe dagens tilstand vesentlig eller hindre at miljømålet nås i noen av de berørte vannforekomstene. NVE vurderer at økningen i slukeevne i Nea kraftverk ikke vil medføre nevneverdige endringer for vannforekomstene. Vannforskriften § 12 kommer derfor etter vår vurdering ikke til anvendelse i denne saken.

Forholdet til vilkårsrevisjon

NVE vedtok åpning av vilkårsrevisjon i Neavassdraget i vedtak av 12.11.2024, og mottok revisjonsdokumentet fra Statkraft den 01.12.2025. Tydal kommune mener at opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk må behandles parallelt med vilkårsrevisjonen, slik at saken sees i sammenheng med påvirkningen på hele vassdraget. NVE mener at miljøforbedringen i Neavassdraget, som er målet med vilkårsrevisjonen, kan skje uavhengig av det tiltaket vi her tar stilling til. Derfor vurderer vi at sakene kan behandles separat.

Statkraft må selv vurdere risikoen ved å gjennomføre tiltakene ved Nea og Tya nå uten å vite hvilke betingelser som vil gjelde for manøvrering av magasiner, vannføringer og vannstander med mer etter vilkårsrevisjonen.

NVEs konklusjon

Samlet sett vurderer vi at de to skisserte alternativene for opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser av et slikt omfang at det utløser behov for konsesjon etter vassdragsreguleringsloven. Tiltaket kan gjennomføres i medhold av reguleringskonsesjonene gitt ved kgl.res. 17.9.1965 og 23.8.1968.

Planlagte opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk er ikke konsesjonspliktig etter vassdragsreguleringsloven § 3. Forutsetning for dette vedtaket er at Statkraft har dialog med reinbeitedistriktet i detaljplanleggingsfasen slik at anleggsperioden vil gi minst mulig forstyrrelse for reindriften.

Vedtaket er gjort med hjemmel i vassdragsreguleringsloven § 4 og delegering til NVE fra Energidepartementet av 29. august 2025.

NVEs konklusjon forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte opplysninger i brev datert 02.12.2024. Dersom planene endres, må NVE vurdere konsesjonsplikt på nytt.

Vedtaket har en gyldighet på fem år. Dersom byggearbeidene ikke har startet før det har gått 5 år må saken legges frem for NVE for ny vurdering.

Selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig, gjelder vannressurslovens alminnelige regler om vassdrag. NVE henviser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Videre oppfølging

Vedtaket gir ikke tillatelse til bygging.

Det må søkes om klassifisering av trykkrør etter damsikkerhetsforskriften. Informasjon og skjema for klassifisering med nødvendige tillegg finnes på våre nettsider

www.nve.no/energi/tilsyn/damsikkerhet/klassifisering/http://www.nve.no.

I medhold av vilkårene i gjeldende konsesjon kan NVE følge opp planlegging, bygging og drift av anlegget.

Detaljplanen for miljø og landskap skal sendes til NVE for godkjenning, og anleggsarbeid kan ikke settes i gang før detaljplanen er godkjent. Tiltakshaver har ansvar for at detaljplanen for miljø og landskap er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan. Dersom nye områder skal tas i bruk må tiltakshaver være forberedt på å gi en konsekvensvurdering av dette, slik at detaljplanene inneholder de nødvendige opplysninger. NVEs veiledere 4/2018 «Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgjevinga» og NVEs digitale veileder «Detaljplan for vassdragstiltak – Miljø og landskap» er tilgjengelige på www.nve.no/energi/tilsyn/miljoetilsyn-vassdragsanlegg/.

Idriftsettelse av kraftverk skal meldes inn på skjema som finnes på:

www.altinn.no/skjemaoversikt/norges-vassdrags--og-energidirektorat-nve/Melding-om-idriftsettelse-nye-vannkraftverk-eller-opprustings--og-utvidelsestiltak-i-eksisterende-kraftverk/.

Det gjelder også opprusting og utvidelse av eksisterende anlegg.

Tiltakshaver må selv avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Forholdet til annet lovverk

NVE forutsetter at krav som følger av forurensningsloven etterleves ved opprusting og utvidelse av Nea og Tya kraftverk. Behovet for utslippstillatelse må avklares med Statsforvalteren i Trøndelag. Eventuelle uavklarte forhold tas opp direkte med Statsforvalteren i Trøndelag.

Dersom nye arealer tas i bruk må forholdet til kulturminneloven avklares med Trøndelag fylkeskommune og ev. Sametinget.

Før utbyggingen kan starte må forholdet til energiloven være ordnet, jf. lovens § 3-1.

Øvrige merknader

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer. Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring.

Kraftverk med generatorytelse over eller lik 100 kVA har registreringsplikt etter skattelovgivningen. All kraft produsert i slike anlegg er også avgiftspliktig. Mer informasjon finnes i «Årsrundskriv for avgift på elektrisk kraft», tilgjengelig på <https://www.skatteetaten.no/rettsskilder/type/rundskriv-retningslinjer-og-andre-rettsskilder/avgiftsrundskriv/>.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Mulighet til å klage

Vedtaket kan klages på, se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Mottakerliste:

STATKRAFT ENERGI AS

Kopimottakerliste:

TYDAL KOMMUNE

Essand / Saanti reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 1, Nord-Trøndelag / Sør-Trøndelag

Riast/Hylling reinbeitedistrikt / Gåebrien sijte - Reinbeitedistrikt 2, Trøndelag

Trøndelag fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.